

Doprovodný text k prezentaci

Velikost božího stvoření

Velikost božího stvoření

Vznik vesmíru a význam lidské existence

Snímek 1

V reakci na smutný trend v naší Církvi probíhá v naší farnosti příprava rodičů dětí, které mají přistoupit k prvnímu svatému přijímání. Je to mnohdy jediná šance, jak zprostředkovat rodičům, kteří nejsou často ve víře příliš vzdělaní, alespoň základní množinu vědomostí. Děti, které se pak po prvním přijetí Pána vrátí v rodinách zpět k běžnému, každodennímu životu, pak mají větší šanci na další praktikování katolické víry.

Při jedné takové přípravě mě silně rozrušila situace, kdy se jeden z rodičů, který chtěl pro své dítě tuto svátost, nedokázal na výzvu kněze pomodlit ani Zdrávas. Řekl jsem si, že se musí něco stát, a že to tak dál skutečně nejde. Pak jsem dospěl k závěru, že asi nikdo jiný asi nic nového vymýšlet nebude, takže bych se měl o něco pokusit já. V prvotním rozrušení jsem přes víkend vytvořil hrubou kostru této prezentace, abych ji pak ostatním rodičům mohl při dalším setkání promítnout. Nejsem tak samolibý, abych si myslel, že to byla jen má zásluha, ale ten rodič, který mě k tomuto činu vyburcoval, chodí se svým dítětem na mše dodnes a zdá se, že mu už ani Zdrávas nedělá problémy.

V prezentaci jsem se pokusil sám v sobě udělat inventuru a zamyslet se nad některými zásadními otázkami:

Má lidská existence nějaký smysl?

Má existence celého lidstva nějaký smysl?

Může nám věda dát odpovědi na všechny otázky?

Patří víra v Boha skutečně do starého železa?

Je skutečně 13,72 miliardy let existence vesmíru dostatečná doba na to, aby všemocný atom uhlíku svým řetězením vytvořil život a lidské vědomí?

Je Bůh skutečně tak bezcitný, že i když existuje, nedává nám o sobě nijak viditelně vědět?

Snímek 2

Otázka, zda Bůh existuje, tu není proto, abychom se měli s nevěřícími lidmi o čem hádat, ale je to nejzásadnější otázka lidského bytí. Neexistuje snad nic rozdílnějšího, než pohled věřícího a nevěřícího člověka na svět. Je třeba zdůraznit, že otázka existence nebo neexistence Boha je otázkou objektivní reality a nezávisí na tom, jestli se nám myšlenka existence Boha líbí nebo ne.

Jednou z příčin, proč zřejmě myšlenka, že Bůh neexistuje, lahodí lidskému uchu víc, než opak je asi to, že se pak člověk může považovat za to nejdokonalejší, co se ve vesmíru samo utvořilo. Tato myšlenka lechtá lidské ego a nenutí nikoho k nějaké odpovědnosti vůči někomu výše postavenému. Člověk sám je pak tvůrcem norem chování, což v dnešním světě vede téměř k naplnění satanistického kréda „dělej si, co chceš.“ Život vznikl nahodile řetězením geniálního atomu uhlíku, takže se není třeba nikomu zodpovídat z prováděných potratů nebo eutanázií, protože dotčení lidé jsou jenom trochou důmyslněji poskládané buňky. Také není třeba za nic děkovat, protože se všechno vytvořilo samo. Po smrti nic dalšího není, protože nesmrtelná a nehmotná duše je přece jen výmysl náboženských blouznivců, takže se logicky není ani na co připravovat. Nejsem si jist, jestli logickým vyústěním toho všeho je pak chování v duchu „užij si, co můžeš,“ a to mnohdy bez ohledu na ostatní.

Životní filosofie věřícího člověka by měla být přesně opačná, ale my býváme, bohužel, velice silně ovlivněni „normálním“ chováním většinové společnosti.

Věřící člověk by se s nevěřícími lidmi hádat rozhodně neměl, protože by si měl uvědomit, že ani jedna strana tohoto sporu nemůže najít takové důkazy pro svůj postoj, které by druhou stranu nekompromisně přinutily změnit názor. Kdyby tomu tak nebylo, neměl by člověk možnost svobodné vůle a volby. Nemyslím si ovšem ani, že kdybychom měli tu možnost přivést nevěřícího člověka k Bohu, kterého by si mohl nahmatat, a který by mu on-line předvedl stvoření všeho, že by to na jeho postoji povětšinou něco změnilo. Víra není otázkou důkazů, ale je to dar, který bychom měli jiným vyprošovat o to víc, že „moderní“ člověk rezignoval na duchovní život, takže nemá ani šanci nějaký bližší vztah s bohem navázat a cítit jeho blízkost.

Snímek 3

Co je ve větším souladu s posledními poznatky vědy víc? Je to biblické líčení vzniku vesmíru v jednom okamžiku, nebo dialektickým materialismem hlášané učení o věčném trvání hmoty, které bylo vydáváno za vědecké ještě v devadesátých letech XX. století? Umí Oparinovská teorie samoplození skutečně vysvětlit vznik života? Je skutečně vesmír dostatečně starý na to, aby se mohl život vyvinout sám z neživé hmoty náhodným sledem událostí? Je možné, aby vysoce uspořádanou hmotu živých organismů uspořádaly vysoce neuspořádané běžné přírodní vlivy?

Pojďme se na to podívat.

Snímek 4

Do roku 1923, kdy americký astronom Edwin Hubble objevil v „mlhovině“ v souhvězdí Andromedy proměnné hvězdy typu delta Cephei, byl známý vesmír pokládán za poměrně malý (řádově stovky tisíc světelných let). Objevení tohoto typu hvězd umožnilo určení vzdálenosti této „mlhoviny,“ a předznamenalo revoluci v astronomii. Ukázalo se totiž, že tento mlhavý obláček není mlhovina, ale další velká galaxie, která je od nás vzdálená asi 2,5 mil. světelných let. Následovalo měření vzdáleností jiných „mlhovin,“ přičemž se ukázalo, že se jich drtivá většina od nás vzdaluje a to tím rychleji, čím dále od nás jsou. Můžete si to představit tak, jako byste nakreslili na splasklý balonek tečky znázorňující galaxie. Při následném nafukování by se pak tyto tečky na balonku od sebe také vzdalovaly tím rychleji, čím dále by od sebe byly.

Najednou jsme tu tedy měli ne stacionární, ale rozpínající se vesmír, který měl obrovské rozměry. Po tomto zjištění pak byl už jen krůček k úvaze, že bychom byli schopni zjistit okamžik, kdy se začal vesmír rozpínat, pokud bychom dokázali zjistit přesnou rychlost rozpínání vesmíru (zjištění Hubbleovy konstanty).

Představa takového vesmíru budila zpočátku velký odpor. Věhlasný vědec Fred Hoyle dokonce v jednom rozhlasovém vysílání nazval počátek vesmíru posměšně „velkým třeskem.“ Ironií osudu je, že se teorii rozpínání vesmíru podařilo prokázat (například objevem reliktního záření) a že se termín „velký třesk“ ujal jako běžný vědecký termín. Je zajímavé, že teorie o rozpínajícím se vesmíru s počátkem byla vědeckým světem uznávaná jako platná už před druhou světovou válkou, zatímco nás rádo by vědecký socialismus stále krmil teorií o věčné hmotě a věčném vesmíru.

Přesným měřením Hubbleovy konstanty (Hubbelův vesmírný dalekohled) bylo zjištěno, že vesmír vzniknul (byl stvořen) v jednom okamžiku před 13,72 miliardami let. Současná fyzika umí popsat stav vesmíru bezprostředně po jeho vzniku, ale nedokáže objasnit příčinu jeho vzniku.

V současnosti se množí úvahy o tom, že by náš vesmír nemusel být jediný (temné proudění).

Snímek 5

Vesmír přitom není nějaká hrubá „kovářská práce,“ ale velice přesný hodinový stroj. Rychlost jeho rozpínání musela být totiž velice přesná $1:10^{15}$. Přeloženo do srozumitelné řeči, pokud by rychlost rozpínání byla k tomuto poměru rychlejší, nestačily by se vytvořit galaxie a tím i my, a pokud by byla naopak pomalejší, zhroutil by se vesmír po krátké době zpátky do sebe.

Když si přepočítáte tuto přesnost na celou délku existence vesmíru 13,72 miliardy let, musel se vesmír rozpínat na vteřinu přesně. Představte si, že by Vaše existence závisela na tom, abyste po stech obkrouženích Země po rovníku zastavili v cíli na mikron přesně. Myslíte, že byste to zvládli?

Pro pozdější úvahy o pravděpodobnosti náhodného vzniku života bych Vás chtěl poprosit, abyste si pokusili představit nemožné, totiž velikost vesmíru. Budeme to potřebovat.

Snímek 6

Přiznám se bez mučení, že si neumím představit ani velikost toho, po čem každý den šlapu, totiž naší planety Země, která má v průměru přes 12 000 km. To jsme ale na samém začátku.

Snímek 7

Náš nejbližší vesmírný soused, kterého každý zná, totiž Měsíc, je od nás vzdálený přibližně jednu světelnou vteřinu. Světelná vteřina je vzdálenost asi 300 tisíc kilometrů, kterou světlo urazí právě za jednu vteřinu. Pokud byste měli možnost dojet na Měsíc rychlým autem, spotřebovali byste na to při rychlosti 300 km/h asi 53 dnů čistého času. Raketě s astronauty to trvalo asi 3 dny.

Snímek 8

Pokud jde o vzdálenosti v naší Sluneční soustavě, počítají se vzdálenosti ke vzdálenějším planetám v jednotkách světelných hodin a k ještě vzdálenějším oblastem ve světelných dnech.

Snímek 9

Nejbližší hvězdou je Proxima Centauri ve vzdálenosti 4,22 světelného roku. Můžete si pamatovat, že světlo z této nejbližší hvězdy k nám letí zhruba jedno volební období.

Snímek 10

Naše domovská galaxie „Mléčná dráha“ má v průměru asi 100 tisíc světelných let. Hypoteticky to znamená, že paprsek světla, který právě teď z jednoho okraje doputoval přes střed na druhý konec naší galaxie, se na svou pouť vydal v době, kdy naši lidští předkové opustili Afriku a začali osidlovat zbytek světa.

Snímek 11

Nám nejbližší galaxie v souhvězdí Andromedy je od nás vzdálená asi 2,5 mil. světelných let. Znamená to, že světlo z ní, které teď vidíme, k nám vyrazilo v době, kdy po Zemi začali chodit první lidé Homo Habilis. Tato galaxie je tou „mlhovinou,“ na kterou zaměřil svůj dalekohled Edvin Hubble, aby objevil rozpínání vesmíru. Je to současně i jedna z výjimek, tato galaxie se k nám totiž přibližuje a v daleké budoucnosti se s naší galaxií srazí.

Snímek 12

Kolem nás je ale mnoho dalších galaxií, které...

Snímek 13

se sdružují do kup galaxií a ty pak do nadkup galaxií, které pak obsahují tisíce až stovky tisíc jednotlivých galaxií, které jsou navzájem spolu gravitačně svázané.

Snímek 14

Z těchto nadkup galaxií pak sestává celý obrovský známý vesmír. Nevím, jestli si umíte představit velikost vesmíru, já se přiznávám, že ne. Z předešlého je jasné, že hmota tu vždycky nebyla. Věřící mají jasno v tom, že prvotní příčinou všeho byl a je Bůh, věda si vypomáhá také značně abstraktními pojmy, jako je fluktuující vákuum, imaginární zakřivení vesmíru nebo superstruny. Nemyslím si ale, že by tyto pojmy byly pro člověka srozumitelnější a snáze uchopitelnější než Bůh.

Snímek 15

Pro představu přikládám několik snímků z Hubbleova vesmírného teleskopu, některé v nepravých barvách.

Snímek 16

Nyní se dostáváme k tomu, proč jsem Vás nutil si představit velikost vesmíru. Co je vlastně člověk. Podle bible je to prach a popel. Různí lidé by se mohli na člověka dívat různě.

Fyzik by mohl říct, že je to asi 10^{29} kvarků a elektronů,

Chemik by mohl říct, že většinu tvoří voda (kyslík a vodík), organické sloučeniny (uhlovodíky - vodík a uhlík), a případně i další prvky (železo, vápník, hořčík...). Všechny tyto prvky přitom vznikly jako produkt hoření v 1. generaci hvězd, takže jsme složeni skutečně z hvězdného popela a prachu.

Biolog by mohl říct, že se naše tělo skládá asi z 10^{14} buněk. Tento údaj mám z prezentace jednoho farmaceuta, jinde jsem viděl údaj trochu jiný, ale jak se na konci ukáže, dva i tři řády nehrají vůbec žádnou roli.

Snímek 17

Na internetu najdete, co se vzniku života týče, poměrně odvážné tvrzení, že je **vznik života** v současnosti ne zcela vyjasněná událost, během které se z neživé hmoty stala hmota živá, jež se začala rozmnožovat, přeměňovat svoje okolí a vyvíjela se. Jedná se o filosoficko-nábožensko-vědecký spor, kdy se jednotlivé strany snaží přinést svojí teorii, či důkazy o tom, jak k této události došlo.

Myslím si, že je toto tvrzení hodně odvážné proto, že o vzniku života nevíme vůbec nic. Víme, že je ke vzniku života třeba mnoha věcí, které musí působit a fungovat současně, ale zatím nikdo nedokázal z neživé hmoty vytvořit hmotu živou. Musím se usmívat vždycky, když v televizních pořadech slyším, jak se někdo raduje z toho, že byly na kometách nalezeny aminokyseliny (základní stavební prvek živých organismů), jako by tím bylo vše vysvětleno. Je to asi stejná pravda, jako kdyby informatici tvrdili, že vyrobením čistého křemíkového substrátu byl vlastně vyroben počítač. Museli by při takovémto tvrzení pominout fakt, že tento čistý substrát musel být následně definovaně znečištěn jinými prvky, aby tak mohly být vytvořeny tranzistory a z nich pak přesně definované struktury s přesně stanovenou funkčností, které pak jsou oživeny programem (nehmotnou myšlenkou programátora).

Snímek 18

Jednou se mi stalo, že jsem v obchodě uviděl DVD s pořadem, ve kterém účinkoval známý vědec Carl Sagan. Protože jsem věděl, že je to velice chytrý pán, rozhodl jsem se DVD koupit. Dozvěděl jsem se zajímavé věci a některé jsem si zopakoval. V poslední části pořadu mě ale Carl Sagan překvapil velice sebevědomým prohlášením, že život měl během miliard let dostatek času na to, aby se do současné podoby vyvinul metodou pokus omyl, a že nás příroda vybavila nadbytečným množstvím informací v DNA. Protože Carl Sagan není už nějaký rok mezi živými, dá se usuzovat, že s tímto neatřesitelně správným vědeckým názorem také zemřel.

Nejsem biolog, abych mohl kvalifikovaně posuzovat biologickou stránku věci. Jako vystudovaného kybernetika (informatika) mě však zaujala informace o tom, kolik má v DNA bitů informací. Na vysvětlenou encyklopedie o DNA říká, že **Deoxyribonukleová kyselina**, běžně označovaná **DNA** (z anglického deoxyribonucleic acid, česky zřídka i **DNK**), je nukleová kyselina, nositelka genetické informace všech organismů s výjimkou některých nebuněčných, u nichž hraje tuto úlohu RNA (např. RNA viry). DNA je tedy pro život nezbytnou strukturou, která v sobě kóduje a buňkám zadává jejich program a tím předurčuje vývoj a vlastnosti celého organismu. Bit je jednotka informace, přičemž odpověď na otázku má hodnotu jednoho bitu, pokud je na ni možné odpovědět ano/ne (jen dva stavy). Pokud se Vás někdo zeptá, jestli je dneska neděle, můžete odpovědět buď ano, nebo ne, takže takováto odpověď má hodnotu právě jednoho bitu. Pokud se Vás někdo zeptá, kolikátého dnes je, není možné odpovědět ano, nebo ne. Na zodpovězení takové otázky je třeba dát z hlediska informace hodnotnější odpověď.

Protože s informacemi pracovat umím, řekl jsem si, že prohlášení pana Sagana prověřím. Vybral jsem si toho nejjednoduššího tvora, totiž vir, který má v DNA asi „jen“ 10 000 bitů informací. Zajímalo mě, jak velký je problém nastavení bitů DNA. Ne všechny kombinace nastavení fungují a umožňují fungování daného tvora, proto jsem si chtěl pro představu spočítat, jak rychle bych musel jednotlivé kombinace bitů nastavovat, abych je stačil během dosavadní existence vesmíru nastavit všechny.

Snímek 19

Představte si, že byste měli vedle sebe 10 000 lampiček s vypínači, u kterých byste měli vyzkoušet všechny kombinace jejich rozsvícení.

Celkový počet kombinací je ve dvojkové soustavě $2^{10\,000}$, což je v naší desítkové soustavě asi $10^{3\,000}$. Můžeme si dovolit být vcelku velkorysí, protože na konci, zjistíme, že na nějakém tom řádu vcelku nesejde. Výše uvedené číslo je opravdu velké, pokud byste napsali jedničku a každou sekundu jednu nulu, psali byste toto číslo 50 minut. V encyklopedii o vesmíru jsem si našel, že vývoj vesmíru začal asi před 10 miliardami let, protože do té doby v něm byla jakási žhavá směsice elementárních částic. Z elementárních částic bychom ale živého tvora skládali velice těžce, na to potřebujeme atomy.

Snímek 20

Přepočítal jsem si proto 10 miliard let na vteřiny, tímto počtem jsem vydělil počet kombinací a došel jsem k $10^{2\,982}$ pokusů/s. Takovou rychlostí bych musel na jediné buňce nastavovat jednotlivé kombinace bitů, abych je během 10 miliard let stačil nastavit všechny. Protože jsem si takovou rychlost nedokázal představit, řekl jsem si, že tento úkol rozdělím mezi $10^{2\,982}$ hypotetických pomocníků, z nichž by každý měl svou buňku, na které by měl za úkol nastavit rychlostí jednoho pokusu za vteřinu vždy svou vlastní a jedinečnou sekvenci kombinace bitů. Zajímalo mě při tom, jaký by měla objem kaluž s těmito buňkami. Hustotu roztoku kaluže jsem určil tak, že jsem rozpustil svých 10^{14} buněk v hypotetickém sudu piva. Myslím, že si každý umí představit, jak hustá břečka by to byla, ale chtěl jsem chaotické evoluci dát velkou šanci. Při výpočtu, nebo spíše při škrtní nul, jsem zjistil, že mi nebude stačit kaluž, jezero, moře a ani oceán a dokonce ani celý vesmír. Počítal jsem, že hmotný vesmír expanduje poloviční rychlostí světla, ale i kdybych počítal s fyzikálním nesmyslem rychlosti světla, nic by se nezměnilo. Takové množství buněk, by při výše uvedené hustotě stačilo pobrat asi $10^{2\,886}$ výše uvedených vesmírů.

Nevím, jestli si to umí někdo představit, ale já ne. Počítal jsem to několikrát, ale marně. Nic zásadního se neměnilo. Ono ani tisíc řádů nic nemění, a to mi převody jednotek šly vždycky dobře.

Je třeba si ale uvědomit, že máme vesmír jen jeden, a ten je poměrně prázdný. Všude v něm je dokonalé vakuum. Kdyby tomu tak nebylo, nemohly by planety kroužit miliardy let kolem svých sluncí. Také jsem kdysi před večerníčkem slýchal upozornění o tom, „že nám dnes zase vyhynul nějaký živočišný druh.“ Nikdy jsem ale neslyšel, že by se dnes objevily další spousty živočišných druhů. Hodiny těchto změn tikají velice pomalu, rozhodně ne v rytmu 1 vteřiny. Dále je si třeba uvědomit, že člověk nemá v DNA 10 000 bitů informací, ale 5 000 000 000. Vhodná kombinace bitů v DNA je přitom jen jednou z mnoha podmínek pro vznik živé a reprodukcující se buňky. V současnosti už nikdo netvrdí, že evoluce byla slepá. Kde se v ní ale vzal řád? Že by znovu zafungoval ten úžasně geniální atom uhlíku, který umí sám vytvořit naprosto všechno?

Kde je dneska неотřesitelné prohlášení Carla Sagana? Je možné opravdu postavit životní filosofii na nejnovějších vědeckých poznatcích?

Snímek 21

Další část výroku Carla Sagana byla, že nás příroda vybavila v DNA nadbytečným množstvím informací. Také to jsem si chtěl ověřit. Pět miliard bitů se zdá být velké číslo, ale když ho přepočítáme na běžně používanou jednotku byte (8 bitů), není to nic moc. I běžný operační systém toho nejmizernějšího počítače zabírá větší prostor. Myslím si ale, že člověk toho zvládne přeci jen víc než kdejaký notebook.

Odhlédněme od toho a zamysleme se nad něčím jiným. Všichni ví, že na začátku vzniku nového člověka se musí spojit jedno jediné vajíčko s jedinou spermií. Chci tím poukázat jen na omezenost zdroje počátečních informací. Vzpomínám si, že když se nám měly narodit naše mladší děti, starší děti si spolu s manželkou sedali ke knize, kde byl vyobrazen postupný vývoj lidského plodu. Říkali si pak, dnes má už srdíčko, nebo dnes má už plíce, dnes už slyší, nebo dnes už vidí. Chci tím říct, že má vývoj nového člověka nějaké zákonitosti, a že není možné, aby se plod vyvíjel chaoticky. Abych však jako informatik byl schopen takto lidské tělo sestavit, musel by mi vždycky někdo alespoň říct **kam, kdy a jakou** buňku mám dát. To jsou však otázky, na které není možné odpovědět ano nebo ne (nemají hodnotu jednoho bitu). Když si pak uvědomím, že má naše tělo asi 10^{13} buněk, pak mi mnoho informací v DNA nepřebývá, ale mnoho řádů informací chybí. Moderní biologie také už objevila jiné zdroje informací, než DNA.

Zbývá mi jen Carla Sagana politovat, protože on ve své naprosté sebejistotě žádného Boha (jak na DVD sám řekl) nepotřeboval. To, co jsem do teď uvedl, samozřejmě není nezvratný důkaz existence Boha, ale rozhodně bych se neodvažoval zesměšňovat víru jiných lidí poznatky moderní vědy.

Snímek 22

To, jak vnímáme vše živé a ostatní lidi, je přitom zcela zásadní. Čím je pro nás nenarozené dítě, čím je pro nás životní partner, čím je pro nás starý člověk? Pro ateistu je to jen jeden evoluční stupínek nad opicí, pro věřícího je to boží obraz. Co v člověku probouzí větší pocit úcty?

Nikdo asi nebude rozporovat, že živé organismy tvoří vysoce organizovaná hmota. Na uspořádání čehokoliv je ale potřeba vydat energii. Je to dokonce důsledek jednoho z nejzákladnějších přírodních zákonů entropie. Pokud budete chtít uklidit nepořádek v pokoji, bude Vás to stát určitě nějaké úsilí. I ta energie však musí být vynaložena určitým způsobem. Mohu totiž také vzít tyč, jít do inkriminovaného pokoje a všechno v něm tou tyčí rozmlátit. Bezesporu bych tím vynaložil velké množství energie, ale ke snížení entropie celé soustavy bych tím však nepřispěl. Co uspořádalo hmotu živých organismů? Kde se vzala ta energie, která vytvořila tak vysoce sofistikované systémy?

Snímek 23

Jak je tomu s jiným biblickým výrokiem o Adamovi a Evě? Je zajímavé, že díky genetice je dnešní věda schopná vystopovat původ každého z nás. Díky rozsáhlému zkoumání informací DNA bylo zjištěno...

Snímek 24

zjištěno, že mužským prapředkem dnes žijících lidí byl jeden jediný muž žijící asi před 50 až 70 tisíci lety ve východní Africe. Podobal se zřejmě dnešním jihoafrickým křovákům, kteří patří k nejstarší linii našeho rodokmenu. Existence východoafrického Adama neznamená, že byl tehdy jediným existujícím mužem, ale to, že se jeho potomci postupně rozšířili, zatímco přímí potomci ostatních mužů vymřeli.

Také jediným ženským prapředkem byla žena žijící asi před 100 až 150 tis. lety v Africe. Také v tomto případě přežili do dnešních dní pouze potomci této africké Evy, potomstvo ostatních žen zmizelo v propadlišti dějin. Je pravdou, že tento Adam s touto Evou nemohli spolu jít jablko pod jabloní, ale informace o tom, že celé lidstvo vzešlo jen ze dvou lidí je očividně pravdivá. I když je biblický text třeba chápat jako obraz, je vidět, a to je pro bibli typické, že biblické texty popisují i více pravdivých skutečností.

Snímek 25

Na zobrazené mapě můžete vidět, jak naši prapředci postupně osídlili celou zem. Na mapě jsou vidět i časové údaje osídlení té, či jiné oblasti.

Snímek 26

Když jsem se potřeboval jednou zbavit zánětu v těle, koupil jsem si větší množství Wobenzymu. Jako dobrý zákazník jsem pak dostal zajímavou knihu Enzymy, ve které jsem se dočetl spoustu zajímavých věcí. Kromě jiného také to, že v našem těle působí až 50 000 různých enzymů. Enzymy jsou v podstatě katalyzátory, to znamená látky, které se sice chemických reakcí účastní, ale nespotřebovávají se při nich. Tyto enzymy v našem těle řeší spoustu věcí. Enzymy potřebujeme při trávení potravy, enzymy uklízí v našem těle odumřelé buňky, když se poraníme, je třeba součinnosti několika desítek enzymů, aby se nám rána zahojila. Enzymy se navzájem aktivují, nebo také blokují. Jsou to doslova a do písmene velké a daleko složitější puzzle. Každý enzym má nějakou geometrickou formu, takže enzymy do sebe různým způsobem zapadají. Nevím, jestli jste někdy puzzle skládali. Já jsem skládal jednou horskou krajinu s 1 000 puzzly a trvalo mě to hodně dlouho. Uměli byste si představit, že budete mít krabici s 50 000 puzzly, se kterou budete třást, a že pak krabici otevřete a v ní najdete složený celý obraz? Mohla matka příroda pouhou náhodou z tolika puzzlů poskládat tak dobře fungující celek, jako jsme my?

Snímek 27

Pokud si už povídáme o enzymech, jsou to poměrně složité a velké molekuly. Často jsem slyšel, jak se vědci radovali z toho, že na kometách našli aminokyseliny, základní stavební kameny života. Z jejich reakcí jsem nabyl dojmu, že už mají problém vzniku života za téměř vyřešený. Byla by to ale asi taková pravda, jako kdyby jiní vědci řekli, že se jim podařilo vyrobit superčistý monokrystal křemíku, čímž by považovali za vyřešený problém výroby funkčního počítače. Pominuli při tom, že z tohoto monokrystalu je třeba vyrobit řadu součástek s určitou vnitřní strukturou a funkcí, následně pak tyto součástky pospojovat do funkčního celku a naprogramovat.

Evoluční teorie potřebuje, aby se z jednodušších prvků (aminokyselin) samovolně vytvářely složitější celky (bílkoviny, proteiny). To však odporuje druhému termodynamickému zákonu, kdy děje samovolně probíhají ve směru zvýšení entropie. Argumentují pak, že od vzniku vesmíru uplynulo tak mnoho času, že nepravděpodobné se stalo nevyhnutelným.

Snímek 28

Když se podíváme na některé tělesné orgány, musíme žasnout. Takové oko je toho příkladem. Zakřivení a velikost oční bulvy musí být ve vzájemném souladu se zakřivením čočky. Pokud by tomu tak nebylo, nemohl by kužel světla dopadat na sítnici a my bychom nic neviděli. Mohla to vše vytvořit pouhá náhoda? Mohla náhoda současně s tím vyplnit oko průhledným materiálem, přimět světlocitlivé buňky se shluknout na určitém a vhodném místě, propojit je nervovým spojením s centrem zraku v mozku, které by také musela náhoda vytvořit a „naprogramovat“ na vyhodnocování obrazu? Proč je obraz pak poskládán tak, že je celistvý a tvoří logický celek? Kdyby vše vytvářela náhoda, bylo by přece daleko pravděpodobnější, že budou obrazové body poskládány chaoticky. Má příroda skutečně čas vše testovat cestou přežití daného jedince? Klasická odpověď tvrdošíjného zastánce náhodného vývoje na dotaz, proč nám po lesích neběhají růžoví zajíci by zněla tak, že růžoví zajíci dříve skutečně žili, ale protože růžová barva není optimální maskovací barva, všechny je lišky sežraly, takže do dneška přežili jen ti zajíci, kteří splynuli barevně s okolím. Myslím, že je dnes už všem jasné, že příroda neměla ani během 10 miliard let čas testovat každou hloupost. Kde se však bere energie, která všemu dává takový řád?

Snímek 29

Pokud se podíváme na náš lidský mozek, je situace ještě jasnější. Mohla velice dobře fungující strukturu, která se dokáže i do jisté míry sama opravit, a která sestává z 30 miliard buněk a 500 biliónů synapsí vytvořit pouhá náhoda? Konstrukteři dnes také zvažují, že by budoucí počítače mohly také z důvodu miniaturizace a snížení spotřeby energie fungovat na biologické bázi. Zajímalo by mě, zda by pak budoucí počítače stavěli tak, aby nebylo potřeba vytvářet software, protože u mozku zcela jasně předpokládají, že v něm žádný software naprogramovaný není. Jakým způsobem pak budou chtít docílit té úžasné flexibility mozku? Pokud se však vytváření softwaru (nehmotná myšlenka programátora) nebudou chtít vzdát, proč předpokládají, že v mozku žádný software není? Museli by se pak zřejmě začít ptát, kde se tam vzal, protože to by bylo i na „všemocný a vševědoucí“ atom uhlíku asi příliš.

Snímek 30

Kdybych se Vás zeptal, jestli je atom uhlíku chytřejší než atom křemíku, asi byste si pomysleli, že jsem choromyslný. Lidé se tak však ve skutečnosti chovají. Podle jejich chování by musel být křemík podstatně hloupější, protože nás vytváření chipů pro počítače na jeho bázi stojí velké úsilí. Vyžaduje to práci mnoha inženýrů a techniků. V současnosti si lidstvo skutečně pohrává s myšlenkou, že by mohlo na tomto základě vytvořit umělou inteligenci. Je pravdou, že má uhlík jiné vlastnosti, které jsou pro konstrukci živých organismů vhodnější. Předurčují však tyto vlastnosti uhlík k tomu, aby se z něho vždy život vyvinul. Na naší Zemi jsme si zvykli na to, že je život prakticky všude. Skutečně na Zemi život vzniká, nebo se jen vyvíjí a je dál předáván?

Snímek 31

V přírodě existuje také soulad mezi tím, čím je živý organismus vybaven, a tím, jak žije. Pavouk je vybaven vším, co potřebuje na chytání hmyzu. Rozhodně neštěká a nehoní kočky a asi nikdy nedojde k tomu, aby vznikl Spiderman. Kdyby však bylo vše dílem náhody, proč by tomu tak nemohlo být.

Snímek 32

Jsme na této planetě také díky tomu, že bylo splněno mnoho nezbytných podmínek jak v makrosvětě, tak i v mikrosvětě. Nezbytná je přítomnost vody v tekutém stavu. Pokud by naše Země byla jen o něco málo blíže Slunci, byla by voda příliš horká, nebo jen, jako je tomu na Venuši, ve formě horké páry, pokud by byla naopak o něco málo dál, byla by voda přítomná jen ve formě ledu.

Pro vznik nejsou vhodné planety u velkých hvězd, protože vyzařují škodlivé záření a brzy spotřebují všechno své palivo. Nevhodné jsou také vícenásobné a proměnné hvězdy kvůli velkým výkyvům v záření (vícenásobných systémů – dvojhvězd, trojhvězd... je asi polovina). Vhodné jsou jen hvězdy určitého typu.

Důležité je také dostatečně silné magnetické pole, které chrání planetu před škodlivým zářením a slunečním větrem. To vzniká tehdy, pokud má planeta kovové, dostatečně teplé jádro a dostatečnou rychlostí rotace rotuje. Sousední planety Venuše a Mars silné magnetické pole nemají.

Naše Země má také štěstí v tom, že do ní, v době kdy se utvářela, narazila jiná planetka velikosti Marsu, následkem čehož vznikl Měsíc, který stabilizuje rotaci naší planety. Země se tolik nekývá, což zajišťuje vyšší stabilitu klimatu.

Důležité je také, aby například půda neobsahovala toxiny, jako je tomu třeba na Marsu.

Snímek 33

Stejně důležité, jako je splnění některých podmínek v makrosvětě, je důležité i nastavení parametrů mikrosvěta. Fyzikové jsou schopni, alespoň to tvrdí, popsat děje v okolním světě prostřednictvím čtyř základních sil:

1. Gravitace
2. Elektromagnetické interakce
3. Silné jaderné interakce
4. Slabé jaderné interakce

Gravitační síla je nám důvěrně známá, její účinky na sobě pociťujeme každý den. Na Zemi způsobuje to, že je vše na naší planetě přitahováno k zemi. I s důsledky využívání elektromagnetických interakcí se setkáváme každý den, a každý, kdo prožil zásah elektrickým proudem, má zcela konkrétní představu o této síle. Silné a slabé interakce udržují pohromadě atomové jádro.

Přesnost nastavení těchto sil musí být také velice přesná. Kdyby byla silná jaderná interakce jen o 2 procenta vyšší než dnes, měly bychom ve vesmíru jen hvězdy spalující na začátku helium, přičemž by tyto hvězdy zářili jen několik miliónů let, což by bylo pro vývoj života příliš krátké období. Kdyby tato síla byla jen o něco málo menší, počet stabilních prvků by byl menší a radioaktivní by bylo už železo. To však obsahuje naše krev. Pokud bychom snížili tuto sílu vůči dnešku o 5 procent, nemohly by ve hvězdách vznikat těžší prvky, takže by naše těla neměla být z čeho postavená.

Snímek 34

Ani dnes nemůžeme rozhodně tvrdit, že všechno známe. Dodnes nevíme, jaká je podstata magnetismu, a nevíme, co tvoří asi 95% našeho vesmíru (temná energie a temná hmota). Neumíme také vysvětlit, jak může vyvolat změna otáčení (spinu) jedné párové částice okamžitou změnu otáčení té druhé, a to bez časového posunu, a to i v případě, že by byla druhá částice na opačné straně vesmíru.

Snímek 35

Výzkumy ukazují, že první organismy se na Zemi objevily prakticky hned po tom, co naše planeta trochu vychladla, to je asi 1 miliardu let po jejím vzniku. Proto je reálná úvaha o tom, že k nám život přišel z vesmíru, což se snažil svými pokusy prokázat anglický astronom Fred Hoyle (vymyslel termín velký třesk), když dokazoval, že absorpční prohlubeň u $3\mu\text{m}$ v infračerveném spektru vzdálených kosmických objektů je způsobena pohlcením všudypřítomnými spórami v mezihvězdném prostoru.

Snímek 36

Když vše shrneme, můžeme konstatovat, že nikdo zatím nedokázal syntetizovat život, čímž mám na mysli vytvoření živé hmoty z neživé. V současné době umí vědci pouze měnit genetický kód už živých buněk. Japonským vědcům se podařilo v laboratořích s využitím elektrických výbojů vyrobit z organických látek aminokyseliny, ale to jsou teprve stavební kameny života. Nedá se vůbec mluvit o tom, že by byla otázka vzniku života vyřešena. Docenti organické chemie, se kterými jsem měl možnost si popovídat, se stavěli k možnosti syntetizace života velice rezervovaně.

Je možné říct, že nikdo není dnes schopen život syntetizovat, to znamená, že nikdo v podstatě neví, co život je. Nikdo tedy není autorizován k tomu, aby rozhodoval o tom, od kolika buněk je už organismus životem nebo ne!!!!

Snímek 37

Jaká je vlastně perspektiva člověka a lidstva?

Může lidstvo existovat věčně?

Faktem je, že naše Slunce zvyšuje postupně svůj zářivý výkon. Na základě přesných družicových měření celkové množství energie vydávané Sluncem, za desetiletí 1986 až 1996 vzrostlo o 0,036 %. Vyjdeme-li z předpokladu, že růst pokračuje tímto rytmem, plyne z toho, že za sto let se zvyšuje celková teplota Země o 0,4 %. Výhledy týkající se oteplení způsobeného skleníkovým efektem tvrdí, že zahřívání by za stejnou dobu dosáhlo 2 %. Je nepochybné, že nejpozději v horizontu 150 miliónů let dojde k dramatickému nárůstu tempa odpařování oceánů a nejpozději za jednu miliardu let bude Země neobyvatelná. I kdyby se lidstvo za tu dobu samo nezničilo a mohlo odletět k jiné planetě (pochybuji, že by se mohli přestěhovat všichni lidé) bude za 5 miliard let naše Slunce ve stádiu rudého obra, takže Merkur s Venuší se vypaří, ze Země bude v lepším případě rozžhavená skála. I kdyby se naučilo lidstvo překonávat obrovské vzdálenosti mezi hvězdami a galaxiemi je jisté, že jednou, i když za dlouho zhasne ve vesmíru poslední hvězda, u které by se lidé mohli ohřívat. Současný model stále rychleji se rozpínajícího vesmíru počítá s tím, že asi za 50 miliard let bude vše, co nebude gravitačně navzájem svázáno, roztrháno temnou energií. Zbylé pozůstatky vyhaslých hvězd a planet budou rozemlety černými dírami, které se pak po dlouhé době vypaří. Vesmír se tak dostane do podobného stavu, jako na svém začátku. Jeden vědec to popsal tak, že kdyby mohl v té době existovat nějaký pozorovatel, nepoznal by, jestli v tomto vesmíru někdy existovat inteligentní život nebo ne.

Snímek 38

Ve světle těchto poznatků moderní vědy, na kterou se mnozí tak vehementně odvolávají, dostávají některé otázky jinou příchut'

Závisí smysl existence na (pomíjejícím) hmotném světě?

Skončí smysl existence lidstva s koncem vesmíru?

Má existence obrovského a složitého vesmíru a vzácného života nějakou cenu?

Víte nevím, co je směšnější, nebo z mého pohledu smutnější. Je to fakt, že věřící hledají a věří v existenci nesmrtelného, věčného a nehmotného Boha, kterého si nemohou nahmatat, nebo je to fakt, že i přesto, že lidé ví se statistickou jistotou 100%, že zemřou, a to ne za miliardy let, ale možná už zítra, že se honí bezohledně za věcmi, které tu budou muset nechat?

Snímek 39

V touze najít odpovědi na mnoho otázek jsem hledal i úvahy vědců týkající se vzniku vědomí. Myslím, že skutečnost, že jako hmotní tvorové můžeme vnímat svou existenci, uvažovat o smyslu života s vědomím své smrtelnosti je větší zázrak, než vznik života z neživé hmoty. To, co jsem se dozvěděl, mě vůbec neuspokojilo. Zamyslel jsem se nad svou situací a přestal dál hledat.

Řekl jsem si, že je mi přes padesát let, a že nemám čas čekat na to, jaké odpovědi mi věda bude moci poskytnout za stovky let. Když ke mně bude Bůh (osud – pro ateisty) štědrý, budu tu možná ještě dalších 50 let, ale je spíše pravdou, že mám víc jak polovinu svého života za sebou. Doposud jsem v životě udělal spoustu hloupostí, takže by asi bylo záhodno, abych alespoň v tom zbývajícím čase postavil svůj život na rozumných základech.

Řekl jsem si, že pokud Bůh existuje, mohl by o sobě dát občas vědět tím, že by někde došlo k porušení běžných přírodních zákonitostí nebo zvyklostí, jinak řečeno, že by mohlo docházet k zázrakům nebo něčemu mimořádnému (mrknutí Božího oka).

Děje se něco takového?

Snímek 40

Takovou zvláštností by mohl být například výskyt stigmat. Wikipedie popisuje stigmata tak trochu jako dar za odměnu omilostněným věřícím. Je bezpochyby, že stigmata měl například Otec Pio. Měl je mnoho desetiletí, byla pro něj velice bolestivá a obtěžující i proto, že je přezkoumávali i nedůvěřiví zástupci naší Církve. Protože si mysleli, že si tyto rány může Otec Pio způsobovat sám, aby se mohl zdát okolí víc svatý, Byly mu obvazy, kryjící tyto rány, dokonce úředně zapečetěny. Rozhodně mu tyto rány nepřinášely žádná zvýhodnění.

Proč se tato stigmata vyskytují u některých lidí například jen o Velkém pátku, nebo při proměňování hostie?

Snímek 41

Další zajímavostí je fakt, že těla víc než 250 příslušníků naší církve nepodléhá zkáze. Mezi nejznámější zástupce (například kromě výše zmíněného otce Pia) je svatá Bernardetta Soubriousová (mariánské zjevení v Lurdech). Bohužel jsem zatím neměl možnost ji sám vidět, ale mohl jsem mluvit s lidmi, kteří stáli u její rakve. První reakcí je, že se člověk podívá na její hrudník, aby zjistil, jestli nedýchá. Z pitevní zprávy vyplývá, že i její měkké vnitřní orgány jsou naprosto zachovalé. Kam se odstěhovaly enzymy, které měly toto tělo dávno rozložit. Viděl jsem dokument britské BBC, (ve které je v současné době zaměstnáno mnoho vyznavačů islámu), který vše vysvětlovat tím, že bylo tělo těchto lidí ošetřeno formaldehydem. Na internetu jsem také četl zasvěcený článek jednoho „experta,“ který tvrdil, že je to naprosto běžný jev v případě, že je tělo uloženo v zinkové a dubové rakvi. Bernardetta rozhodně nepatřila mezi lidi, na které by někdo plýtlval formaldehydem a i výše uvedený expert si asi špatně přečetl exhumační zprávu, kde je popsán stav obyčejné rakve, růžence a oděvu svaté Bernardetty. Ostatně je škoda, že své poznatky nepředal dál do Moskvy, kde se ruští vědci poměrně svízelně a nákladně snaží udržet v rozumném stavu mrtvolu Vladimír Iljiče Lenina. Ale možná, že by byli soudruzi za tento tip vděční i dnes.

Snímek 42

Svatá Bernardetta však není, jak jsem výše uvedl, sama. Mnoho našich lidí jezdí na dovolenou do Dubrovniku, kde je uložen svatý Silván, který přišel o život ve čtvrtém století. Není žádný problém se na něj zajít podívat.

Snímek 43

Dalším takovým mrknutím Božího oka by mohly být kanonizační zázraky.

Tomáš Akvinský (Summa theologica):

„Zázrak má své opodstatnění jedině v Bohu. V evangeliu je zázrak důkazem božství Kristova.“

Kritéria pro schválení zázračného uzdravení (papež Benedikt XIV. 18 stol.)

- a) Nemoc musí být smrtelná
- b) Musí být ve svém posledním stádiu
- c) Použité léky nebyly schopny nemocného uzdravit
- d) Uzdravení musí být okamžité
- e) Uzdravení musí být dokonalé a úplné
- f) Nesmí mu předcházet ulehčení
- g) Uzdravení musí být stabilní a trvalé

Snímek 44

Parkinsonova choroba je neurodegenerativní onemocnění centrální nervové soustavy, které přímo souvisí s úbytkem nervových buněk v části mozku nazvané černá substance. Tyto buňky za normálního stavu produkují dopamin, což je neurotransmitter (přenašeč), který zajišťuje přenos signálů mezi nervovými buňkami (neurony). Nedostatek dopaminu způsobuje, že pacient postupně není schopen ovládat nebo kontrolovat svůj pohyb. Léčba Parkinsonovy choroby není ani v současné době. Existují pouze prostředky, které umožňují mírnit průběh nemoci (tato nemoc je smrtelná).

Na světě však existuje jedna osoba, která byla uzdravena:

Lidové noviny 20. ledna 2011

Devětačtyřicetiletá Marie Simon-Pierre, někdejší občanským příjmením Normandová, se v červnu roku 2005 znenadání uzdravila z vážného onemocnění Parkinsonovou chorobou. Stalo se tak poté, co se ona i další řádové sestry francouzské kongregace Katolických sestřiček mateřství (PSMC) několik dní modlily ke krátce předtím zesnulému papeži Janu Pavlu II.

Tato sestra na tom byla zdravotně tak, že měla být už jen na vozíčku. Po zázračném uzdravení (posouzeno lékařskou komisí) se však účastnila obřadu blahořečení Jana Pavla II., přičemž se před kamerami pohybovala bez nejmenších známek obtíží.

Snímek 45

Zázraky se však nedějí jen v zahraničí, ale i u nás doma. Přímo z našeho žďárského okresu mohu uvést jeden z nedávné doby, který posloužil jako kanonizační zázrak pro svatořečení svaté Zdislavy.

Termín **mozková smrt**, jež je definovaná jako nevratné vymizení všech funkcí celého mozku. Za normálních okolností mozek odumírá během několika málo minut po zastavení dýchání nebo srdečního tepu, ale v případě, že je člověk podchlazen (například v ledové vodě), může se mozková smrt oddálit (jsou zaznamenány případy, kdy byl za těchto okolností topící se člověk oživen až po 20 minutách, aniž by to zanechalo nějaké následky).

Zázraky ke kanonizaci českých světců

(Náhlé a trvalé uzdravení Františka Straky; chirurg v Novém Městě na Mor.)
Přes maximální péči celého týmu odborníků a pečlivě řízenou medikaci zůstává skutečností, že teprve po téměř 3 hodinách neodkladné resuscitace se objevuje měřitelný tep a krevní tlak, když krátce předtím v klinickém nálezu neurolog a internista diagnostikovali smrt mozku. Přesto se v resuscitaci pokračovalo dále na žádost manželky. Za lékařsky nevysvětlitelné a zázračné je nutno považovat, že nastala úprava všech mozkových funkcí ad integrum.

Listopad 1994, Dr. Marie Gronátová

Je třeba dodat, že se během resuscitace pana Straky za jeho uzdravení ke svaté Zdislavě modlily, kromě jiných, i řádové sestry na Moravci.

K celému tomuto případu mám na svém počítači vyčerpávající prezentaci lékaře a očitého svědka, který současně připravoval podklady právě pro svatořečení svaté Zdislavy. Zajímavé bylo také to, že lékařská komise, která předkládané případy posuzuje, uznala tento kanonizační zázrak poměrem hlasů 5:0. Nebývá to obvyklé, ve většině případů bývá tento poměr těsný.

Snímek 46

Další skupinou zázraků jsou eucharistické zázraky. Mezi ty nejznámější patří eucharistický zázrak v Lancianu.

Eucharistie pod Způsobami chleba a vína se před třinácti stoletími díky pochybnosti kněze změnila na skutečné fyzické Tělo a skutečnou fyzickou Krev Páně. Obojí je uchováváno bez jakékoli ochrany před vlivy vnějšího prostředí, obojí je stále tělem a krví živého člověka.

V r. 1971 se uskutečnilo jedno z mnoha důkladných šetření relikvií podle nejnovějších vědeckých poznatků. V dobrozdání vídeňské univerzity z 26.2.1971 je pravost partikulí (částiček) znovu potvrzena. Šetření ukázalo, že jde o lidskou tkáň srdečního svalu a lidskou krev skupiny AB. Vyšetřování provedli věhlasní vědci. (Jiné přezkoumání provedla také americká NASA).

Církevní historie zaznamenává víc než sto šedesát uznaných eucharistických zázraků. Na začátku osmého století jistý baziliánský mnich z **Lanciana** byl po pronesení slov Proměňování během mše sv. mučený pochybnostmi. Svatá hostie se před jeho očima proměnila na Tělo, mimo středu, ve kterém svátostný způsob zůstal nedotknutý. Konsekrované víno se změnilo na jasně červenou krev, která vytvořila pět malých sraženin. Tato zázračná Hostie a Krev se zachovaly do dnešního dne. Je třeba se také zmínit o tom, že u krevních sraženin přestává platit fyzika. Jedna sraženina váží totiž stejně, jako jakákoli jiná kombinace uchovávaných krevních sraženin.

Snímek 47

Dalším mimořádným jevem jsou různé typy zjevení:

Zjevení měli už první apoštolové (Jan – Apokalypsa, Pavel u Damašku). Lurdy (r. 1858 – „Neposkvrněné početí“) Pokání, pokání, pokání. Fatima (r. 1917 - "Královna růžence") Pokání, tři fatimská tajemství, růženec je klíčem k osobnímu pokoji i světovému míru. sv. Faustyna Kowalská (r. 1931 – „zjevení milosrdného Pána Ježíše) Kristus touží, *aby svátek Milosrdenství byl útočištěm a úkrytem pro všechny duše a zvláště pro ubohé hříšníky.*“ Mariánská zjevení, jako všechna ostatní soukromá zjevení, nesměřují k rozšíření nauky víry, ale k praktickému chování věřících. Ke zjevením dochází i v dnešní době. Zjevení Panny Marie ve Rwandě a Egyptě před tamními tragickými událostmi.

Snímek 48

Mezi jiné zvláštní události lze zařadit i občas medializované události, jako byla například v březnu 2006 strašidelný dům v Bobrové. Bobrová je prakticky sousedící obec, od které jsme vzdáleni jen několik málo kilometrů. Reportáž TV Nova si z celé věci udělala víceméně legraci, nezapomněla k ní připojit obdobnou událost odjinud s tím, že tam kněz celý byt bez účinku vykropil svěcenou vodou. Reportéři se pak už neobtěžovali zeptat na další vývoj. Mohli by se totiž dozvědět, že v domě v Bobrové přestalo strašit až po tom, co v ní byla odsloužena mše.

Existenci démonů by mohli potvrdit exorcisté (vymítači zlých duchů) na celém světě, kteří se s nimi každý den setkávají. Já mám to štěstí, že jsem s biskupským souhlasem členem týmu, který při exorcismech asistuje. Měl jsem se tak možnost setkat se zlými duchy i s věcmi, které nejsou běžné. Nemám pochyby o tom, že to, co učí naše Církev je pravda.

Mnoho lidí prožilo mystické zážitky a o některých si můžete přečíst (například Deníček Božího milosrdenství od svaté Faustiny).

Bohužel „moderní“ člověk se nezaobírá svou duší, protože v její existenci nevěří. Pokud by byl zvyklý duchovně žít, pociťoval by Boží přítomnost a získal jistotu boží existence.

Snímek 49

O tom, že si s sebou po smrti nic nevezmeme, se může každý každodenně přesvědčit na mnoha hřbitovech. Pokud by neexistoval Bůh, vedly by mě poznatky současné vědy spíše k postoji bezdomovce, kterému na ničem nezáleží. Proč hromadit něco, co na tomto světě po smrti nechám? Proč se honit za dalším pokrokem lidstva, když stejně jednou přestane existovat? Je jisté, že na svůj konec nebudou současní lidé čekat miliardy let, ale jen krátký čas. Z hlediska víry pak mají dvě možnosti. Mohou se bezohledně honit mnohdy i na úkor ostatních za hmotnými statky. Tím si však v sobě vypěstují takové návyky a závislosti, které nebudou moci po smrti, protože nebudou mít hmotné tělo, uspokojovat. Odsoudí se tím sami k věčnému trápení. Pokud se však budou ve svém životě snažit mít ostatní rádi, a to i přes obtíže, které to bude přinášet, nebude jim v tom v nebi nikdo bránit a oni budou šťastní.